

ludzkiego. Za podstawowe źródła emisji hałasu, które kształtują klimat akustyczny na terenie gminy uważa się ruch drogowy oraz obiekty przemysłowe.

Hałas przemysłowy

Jednym z największych zagrożeń związanych z hałasem jest nieodpowiednia lokalizacja zakładów przemysłowych. Zagrożenie to dotyczy głównie terenów zabudowy mieszkaniowej w miastach. Na hałas emitowany na zewnątrz zakładów przemysłowych składają się różnego rodzaju źródła dźwięku lokalizowane na terenie danego zakładu. Źródła hałasu mogą być punktowe – znajdujące się na otwartej przestrzeni lub wtórne – pochodzące z wnętrza budynków. Wg informacji zawartych w *Programie Ochrony Środowiska Powiatu Sępoleńskiego Aktualizacja na lata 2012-2015 z perspektywą na lata 2016-2019*, w całym powiecie sępoleńskim w zasadzie nie ma źródeł hałasu przemysłowego będących uciążliwością akustyczną dla mieszkańców. Poprawa klimatu akustycznego nastąpiła na skutek dużej presji mieszkańców oraz skutecznego działania Inspekcji Ochrony Środowiska i Organów Ochrony Środowiska, które spowodowały likwidację większości przekroczeń dopuszczalnych poziomów dźwięku w środowisku pochodzących ze źródeł przemysłowych. Obecnie problemem są jedynie drobne podmioty gospodarcze (małe stolarnie, tokarnie, warsztaty samochodowe itp.), które zlokalizowane są na terenach mieszkaniowych. Jednak ich uciążliwość akustyczna jest raczej niewielka. Dominującymi źródłami hałasu przemysłowego emitowanego w latach 2008-2012 były m. in. zainstalowane maszyny i urządzenia produkcyjne, instalacje wentylacji ogólnej, transport wewnątrzzakładowy oraz prace na składach surowców. Uciążliwości akustyczne wiązały się również z działalnością lokali rozrywkowych (np. bar zlokalizowany na ul. Studziennej w Sępólnie Krajeńskim).

Hałas komunikacyjny:

– drogowy

Najbardziej uciążliwym źródłem hałasu w gminie Sępólno Krajeńskie jest hałas drogowy. Kwestie hałasu komunikacyjnego reguluje rozporządzenie Ministra Środowiska z 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120 poz. 826 z późn. zm.). Hałas wytwarzany przez środki komunikacji samochodowej, transportowej może być liniowy i ciągły. Jego uciążliwość zależy od rodzaju i stanu nawierzchni dróg, natężenia ruchu, stanu technicznego pojazdów, procentowego udziału pojazdów ciężarowych, stopnia płynności ruchu, itp. Ponadto negatywny wpływ na emisję hałasu drogowego mają takie czynniki jak:

- ciągły rozwój motoryzacji związany ze stałym wzrostem natężenia ruchu,
- nakładanie się ruchu tranzytowego na ruch lokalny,
- dekapitalizacja zasobów drogowej infrastruktury komunikacyjnej,
- rozciąganie się godzin szczytu komunikacyjnego,
- powstanie nowych obszarów będących w zasięgu uciążliwości hałasu,
- stały wzrost uciążliwości hałasu wywołanych przez ruch drogowy.

Największe uciążliwości akustyczne wynikające z hałasu drogowego w gminie Sępólno Krajeńskie dotyczą terenów znajdujących się w bezpośrednim otoczeniu drogi krajowej nr 25, która przebiega przez miasto. Hałas komunikacyjny mierzony na odcinku DK 25 okazał się ponadnormatywny. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad sporządziła mapy akustyczne dla dróg krajowych o ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów. Dla terenów poza aglomeracjami położonymi w zasięgu oddziaływania akustycznego dróg GDDKiA O/Bydgoszcz zobowiązany jest do oceny stanu akustycznego środowiska, na potrzeby którego w 2012 roku sporządzona została mapa akustyczna

dla dróg krajowych na terenie województwa pomorskiego i kujawsko-pomorskiego. W ramach zadania opracowany został fragment drogi krajowej nr 25, na odcinku który powoduje największe uciążliwości akustyczne. Hałas komunikacyjny został uznany jako uciążliwy dla mieszkańców. Dodatkową uciążliwość stanowi ciągłość jego występowania (zarówno w ciągu dnia, jak i w nocy).

Aby ograniczyć ponadnormatywną emisję hałasu należy podjąć następujące działania:

- modernizacja dróg przez ich zarządców;
- budowa obwodnic;
- budowa ekranów dźwiękochłonnych.

– kolejowy

W gminie Sępólno Krajeńskie nie notuje się uciążliwości akustycznych od kolei. Połączenie osobowe relacji Chojnice - Nakło zostało zlikwidowane i prowadzony jest obecnie jedynie ruch towarowy. Jego natężenie jest jednak bardzo niskie i nie powoduje uciążliwości.

Oprócz braku obecności hałasu kolejowego, w gminie nie ma też hałasu lotniczego i motorowego. Na akwenach wodnych obowiązuje zakaz używania sprzętu motorowodnego (poza ratownictwem wodnym). Zakaz ten został wprowadzony zgodnie z zapisami art. 17, ust.1, pkt 14 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 2134, 2249, 2260, z 2017 r. poz. 60, 132, 1074, 1566, 1595) dotyczącymi zakazów obowiązujących w parkach krajobrazowych (praktycznie cała gmina z wyłączeniem terenów miasta zlokalizowana jest na obszarze Krajeńskiego Parku Krajobrazowego).

6.11.5. Tereny zdegradowane wymagające rekultywacji

Rekultywacja jest procesem przywracającym wartości użytkowe gruntom zdegradowanym (czyli takim, które zmniejszyły swoją wartość użytkową w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej). Proces rekultywacji następuje poprzez poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych gruntu, ukształtowanie rzeźby terenu, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, wprowadzenie zieleni okrywowej, umocnienie skarp czy wybudowanie niezbędnych dróg dojazdowych. Głównym celem rekultywacji jest zmniejszenie uciążliwości związanych z istnieniem zdegradowanego terenu oraz przywrócenie go do pełnienia poprzednich funkcji lub stworzenie warunków do nowego sposobu zagospodarowania. Sposób rekultywacji i zagospodarowania terenu musi być zgodny z obowiązującym na danym terenie miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z informacjami zawartymi w *Programie ochrony Środowiska gminy Sępólno Krajeńskie na lata 2004 - 2011*, na terenie gminy większość przekształceń powierzchni ziemi związana jest z eksploatacją surowców naturalnych. Przypadki zanieczyszczenia gruntu występują natomiast zazwyczaj w miejscach nielegalnego gromadzenia odpadów (na tzw. „dzikich wysypiskach”). Zanieczyszczenia powierzchni ziemi mogą też wystąpić w miejscach zdarzeń awaryjnych (awarii przemysłowych i wypadków komunikacyjnych) związanych z transportem substancji niebezpiecznych.

Prace rekultywacyjne na terenie gminy Sępólno Krajeńskie dotyczą:

- przywrócenia danego terenu do produkcji rolnej poprzez odtworzenie żyznej warstwy gleby (z nadkładu lub z istniejący jałowych gruntów po zasileniu nawozami, torfem),
- wprowadzenia roślinności niskiej, a docelowo zalesienia,

- utworzenia zbiorników wodnych dla celów hodowli ryb,
- ewentualnego wykorzystania wyrobisk na miejsca składowania odpadów.

Zagadnienia związane ze składowaniem odpadów wydobywczych powstających na obszarze gminy na skutek działalności przemysłu wydobywczego opisuje rozdział 4.7. Gospodarka Odpadami.

6.12. UWARUNKOWANIA FIZJOGRAFICZNE

6.12.1. Warunki topoklimatyczne

Gmina Sępólno Krajeńskie zgodnie z podziałem na dzielnice klimatyczne wg Gumińskiego leży w nadnoteckiej dzielnicy klimatycznej. Regionalnie, obszar gminy znajduje się w regionie Klimatycznym Pojezierza Pomorskiego. Lokalny klimat jest typowy dla całego powiatu. Średnie opady roczne wynoszą od 580-640 mm. W przebiegu rocznym minimum opadów występuje w lutym, a maksimum - w lipcu (średnio 68 mm). Liczba dni z pokrywą śnieżną wynosi od 40 do 60 dni. Średnia roczna temperatura powietrza wynosi około 6,9-7°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec ze średnią temperaturą 17-18°C, najchłodniejszym styczeń i luty od -3,4 do -3,6°C. Przymrozki występują przez średnio 123 dni w roku, a dni z temperaturą powyżej 25°C przez około 45 dni. Największe różnice temperatur występują między dolinami i terenami podmokłymi a wyniesieniami na wysoczyźnie. W dolinach cieków wodnych i jezior występuje inwersja termiczna (zaleganie chłodnych mas powietrza), a także często występują mgły. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210-215 dni. Dni słonecznych w roku jest 34, a pochmurnych 144. Teren gminy jest dobrze przewietrzany. Na jego terenie przeważają wiatry południowo – zachodnie i zachodnie, a średnia roczna prędkość wiatru wynosi ok. 3 m/s. Z wiatrami z sektora zachodniego wiąże się napływ mas powietrza pochodzenia atlantyckiego, wilgotnego, w zimie ciepłego i powodującego odwilże, a w lecie chłodnego. Tym masom powietrza może towarzyszyć pochmurna pogoda, opady deszczu oraz mgły.

Ze względu na zagospodarowanie i pokrycie terenu na obszarze gminy możemy wyróżnić następujące typy topoklimatów:

- Topoklimat terenów rolniczych – obejmuje tereny rolne znajdujące się głównie w południowej i północno wschodniej części gminy, gdzie występują niewielkie wahania temperatury w obrębie całego obszaru. Obserwuje się zjawisko dobowych zmian temperatury o zauważalnej amplitudzie. Parowanie obniża wilgotność względną powietrza. Są to obszary otwarte, dobrze przewietrzane.
- Topoklimat terenów leśnych – obejmuje lasy występujące wyspowo na terenie gminy. Największe kompleksy znajdują się w północno – zachodniej części gminy oraz wzdłuż jezior. Tereny leśne wyróżniają się charakterystycznym profilem termicznym (wyższe temperatury minimalne i niższe temperatury maksymalne). Powietrze jest też bardziej wilgotne, z większą zawartością olejków eterycznych i ozonu. Zadrzewienia zmniejszają możliwość przepływu mas powietrza.
- Topoklimat terenów podmokłych – obejmuje obszary podmokłe oraz położone w sąsiedztwie zbiorników wodnych. Cechami charakterystycznymi są wysoka wilgotność, niższe temperatury, możliwość wystąpienia mgieł, występowanie zastoisk zimnego powietrza oraz lokalnych przymrozków.
- Topoklimat terenów wód powierzchniowych – obejmuje obszary występowania wód powierzchniowych. Obecność wód zmniejsza amplitudę dobowych i rocznych temperatur. Częściej pojawiają się mgły.

- Topoklimat terenów zabudowanych – obejmuje obszary zurbanizowane głównie w mieście Sępólno Krajeńskie. Tereny zabudowane charakteryzują się występowaniem wysokich amplitud temperatur, ograniczeniami w występowaniu mgły, zmniejszoną prędkością wiatru, przez co również zwiększony jest poziom zanieczyszczenia powietrza (wynikły z procesów spalania i transportu).

Obszar gminy może być narażony na zagrożenia naturalne ze względu na występujące w przeszłości sytuacje związane z ekstremalnymi warunkami pogodowymi na terenie powiatu sępoleńskiego, takie jak huraganowy wiatr w latach 2001, 2011, 2012, 2017 który wyrządził wiele szkód w środowisku. Główną przyczyną zmian klimatycznych jest globalne ocieplenie klimatu, którego przyczyn należy szukać w działalności człowieka.

6.12.2. Warunki gruntowo - wodne

Geologia inżynierska określa warunki gruntowo-wodne dla potrzeb posadowienia obiektów budowlanych. Wpływ na warunki geologiczno-inżynierskie mają:

- budowa geologiczna,
- ukształtowanie powierzchni terenu,
- warunki hydrogeologiczne.

Na obszarze gminy Sępólno Krajeńskie większość terenów dogodna jest dla budownictwa. Obszarem o najkorzystniejszych warunkach geologiczno-inżynierskich jest wysoczyzna zbudowana z glin zwałowych lub piasków wodnolodowcowych, gdzie głębokość wód gruntowych przekracza 2 m. Obszarami o warunkach utrudniających budownictwo są grunty organiczne występujące wzdłuż rynien jeziornych oraz wyspowo na całej powierzchni gminy (obszary występowania kotłów eworsyjnych, zagłębień wytopiskowych).

6.12.3. Fizjografia terenu - numeryczny model terenu

Teren gminy Sępólno Krajeńskie leży średnio na wysokości 110 - 120 m n.p.m. W części zachodniej występują pojedyncze wzniesienia o wysokości około 140 m n.p.m. Najwyższe wzniesienie zlokalizowane jest we wschodniej części gminy i wynosi 147 m n.p.m. Główne obniżenia terenu stanowią doliny rzeczne, z najniższym punktem w dolinie rzeki Sępolenki o wysokości 102 m n.p.m.

Rzeźba terenu gminy ma charakter młodoglacjalny. Została ukształtowana w czasie ostatniego zlodowacenia północnopolskiego, stadiału Wisły. Na obszarze gminy występują formy zarówno akumulacyjnej, jak i erozyjnej działalności glacialnej i fluwioglacjalnej. Najpowszechniej występującą formą są płaskie i faliste równiny morenowe oraz sandrowe. Równiny sandrowe tworzą rozległe powierzchnie w zachodniej części gminy i są porośniętej lasem (okolice Dziechowa - Zaleśniaka). Główną formą erozyjną jest dolina rzeki Sępolenki, biegnąca równoleżnikowo w środkowej części gminy. Poniżej Sępólna (na wschód od miasta) charakteryzuje się ona dosyć stromymi zboczami. W rynnice zajmowanej przez dolinę rzeki położone są największe jeziora na terenie gminy - Lutowskie i Sępoleńskie. W północnej części gminy równina morenowa poprzecinana jest mniejszymi dolinami cieków, szczególnie na północ od Włóściborza. Spośród innych form morfologicznych, na uwagę zasługują: ozy - w okolicach Komierowa, Niechorza i Świdwia oraz kemy - na południe od Włóściborza oraz w Zbożu - na pograniczu z gminą Więcbork.

ROZDZIAŁ VII
ŚRODOWISKO KULTUROWE, KRAJOBRAZ

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
UWARUNKOWANIA - OCHRONA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

Rysunek 26. Ochrona dziedzictwa kulturowego w gminie Sępólno Krajeńskie, opracowanie własne.

Uwarunkowania, jakie należy uwzględnić w zagospodarowaniu przestrzennym w związku z ochroną zabytków i krajobrazu kulturowego określa ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2187). Ustawa przewiduje następujące formy ochrony zabytków:

- wpis do rejestru zabytków;
- uznanie za pomnik historii;
- utworzenie parku kulturowego;
- ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z art. 19 tej ustawy, w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego należy uwzględnić ochronę:

- zabytków nieruchomości wpisanych do rejestru i ich otoczenia,
- parków kulturowych,
- innych zabytków nieruchomości, znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków.

Do zabytków nieruchomości zalicza się nie tylko pojedyncze dzieła architektury i budownictwa, obiekty techniki, cmentarze, parki, ogrody czy miejsca upamiętniające historyczne wydarzenia, ale również układy urbanistyczne, ruralistyczne, zespoły budowlane i krajobrazy kulturowe.

7.1. ZABYTKI WPISANE DO REJESTRU

Aktualnie na terenie gminy Sępólno Krajeńskie zabytki są chronione w formie wpisu do rejestru zabytków. Poniższa tabela zawiera ich wykaz.

Tabela 45. Zabytki na terenie Sępólno Krajeńskiego wpisane do rejestru zabytków.

LP	NR REJESTRU	DATA WPISU	OBIEKT	CZAS POWSTANIA	LOKALIZACJA
1	A/1542	24.11.2009	kościół filialny p.w. św. Andrzeja Boboli	1904-1905 r.	Iłowo
2	A/1444	30.01.1985	założenie dworsko-parkowe	dwór - 3 ćw. XIX w., park, koniec XIX w., budynki gospodarcze - koniec XIX w.	Iłowo
3	A/1564	22.06.2010	owczarnia w zespole dworskim		Iłowo
4	A/978	05.06.1987	założenie pałacowo-parkowe: - pałac, - park, - oficyna, - kuźnia.	XIX/XX w. (pałac - 1924-1929 r., oficyna - 1919 r., kuźnia - 1919 r.)	Komierowo
5	A/864	20.09.1994	kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja	1799-1812 r., 1926-1927 r.	Sępólno Krajeńskie - miasto
6	A/872	04.09.1993	cmentarz parafialny rzymsko-katolicki	1882 r.	Sępólno Krajeńskie - miasto, ul. Tucholska
7	A/1148	18.12.1981	dwór	połowa XIX w., 1895 r.	Skarpa
8	A/31	28.12.2000	zespół dworsko-parkowy: - dwór, - park.	1 połowa XIX w., XX wiek (dwór - 1 połowa XIX w., po 1888)	Trzciany
9	A/764	13.07.1936	Kościół parafialny p.w. św. Mateusza	1621 r.	Wałdowo
10	A/816	11.10.1993	cmentarz przykościelny rzymsko-katolicki parafii p.w. Św. Mateusza	XVII-XX w.	Wałdowo

			wraz z układem przestrzennym i zadrzewieniem oraz murem kamiennie-ceglany		
11	A/1058	23.09.1996	założenie dworsko-parkowe: – dwór, – park.	dwór - około 1890 r., park - XIX/XX w.	Zboże

Opracowanie na podstawie:

- Rejestr Zabytków Województwa Kujawsko-Pomorskiego, stan na 8 maja 2017 r.

REJESTR ZABYTEKÓW WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO

Zasady ochrony zabytków wpisanych do rejestru, zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i o opiece nad zabytkami, zawarte są w ustaleniach studium.

Zasady te obowiązują niezależnie od tego, czy nieruchomość zabytkowa objęta jest miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego czy też nie, ponieważ projekty decyzji o warunkach zabudowy oraz o ustaleniu lokalizacji celu publicznego dotyczące obiektów i obszarów objętych ochroną konserwatorską podlegają uzgodnieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

7.2. ZABYTEKI NIERUCHOME NIE WPISANE DO REJESTRU

Obok zabytków wpisanych do rejestru, na terenie gminy istnieje wiele innych obiektów i zespołów zabytkowych posiadających wartość historyczną i kulturową. Zgodnie z ustawą o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami oraz rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem, prowadzona jest ewidencja tych obiektów (Gminna Ewidencja Zabytków).

Tabela 46. Wykaz obiektów w Gminnej Ewidencji Zabytków (stan na 26.03.2010).

L.p.	Lokalizacja		Obiekt
Dziechowo			
1	Dziechowo	4	Dom mieszkalny
2	Dziechowo	5	Dom mieszkalny
3	Dziechowo	7	Dom mieszkalny
4	Dziechowo	9	Dom mieszkalny
5	Dziechowo	22	Zagroda (dom mur., bud. gospodarczy, stodoła)
Iłowo			
6	Iłowo	12	Dom mieszkalny
7	Iłowo	18	Dom mieszkalny; murowany
8	Iłowo	19	Dom mieszkalny
9	Iłowo	-	Kościół Ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki filia p.w. św Andrzeja Boboli
10	Iłowo	-	Kapliczka
11	Iłowo	-	Szkoła
12	Iłowo	-	Zespół dworski (dwór mur., park krajobrazowy, owczarnia, spichlerz, stodoła, gorzelnia mur.)
Jazdrowo			

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

13	Jazdrowo	3	Zagroda wiejska
14	Jazdrowo	4	Dom mieszkalny
15	Jazdrowo	5	Zagroda (dom miesz. szachulcowy, obora drewn.)
16	Jazdrowo	11	Zagroda (dom mieszkalny mur., obora, stodoła)
17	Jazdrowo	17	Szkoła
Komierowo			
18	Komierowo	10	Dom mieszkalny
19	Komierowo	11	Szkoła (ob. budynek mieszkalny)
20	Komierowo	12	Dom mieszkalny
21	Komierowo	14	Dom mieszkalny
22	Komierowo	15	Dom mieszkalny
23	Komierowo	16	Zagroda
24	Komierowo	17	Dom mieszkalny
25	Komierowo	21	Zagroda (dom, chlew)
26	Komierowo	-	Zespół Pałacowo-Folwarczny (pałac, park, oficyna, kuźnia)
Komierówko			
27	Komierówko	-	Zespół folwarczny (obora, chlewnia, stodoła, park)
Lutowo			
28	Lutowo	10	Dom mieszkalny
29	Lutowo	12	Zagroda (dom, stodoła)
30	Lutowo	13	Dom mieszkalny
31	Lutowo	15	Dom ze stodołą
32	Lutowo	22	Dom mieszkalny murowany
33	Lutowo	24	Dom murowano - drewniany
34	Lutowo	27	Dom mieszkalny drewniany
35	Lutowo	30	Dom mieszkalny murowany
36	Lutowo	31	Dom drewniany
37	Lutowo	32/33	Dom mieszkalny murowano - drewniany
38	Lutowo	37	Zagroda (dom, obora, stodoła)
39	Lutowo	48	Dom mieszkalny drewniany
40	Lutowo	51	Dom mieszkalny murowany
41	Lutowo	57	Dom mieszkalny drewniany
42	Lutowo	113	Dom mieszkalny z częścią gospodarczą
43	Lutowo	-	Kościół Parafialny p.w. Św. Wawrzyńca, murowany
44	Lutowo (na skrzyżowaniu dróg)	-	Kapliczka
45	Lutowo	-	Szkoła
Lutówko			
46	Lutówko	1	Zagroda (dom, szopa)
47	Lutówko	5	Zagroda (dom, stodoła, kuźnia)
48	Lutówko	6	Dom mieszkalny murowany
49	Lutówko	7	Dom mieszkalny murowany
50	Lutówko	12	Dom mieszkalny murowany

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

51	Lutówko	13	Dom mieszkalny murowany
52	Lutówko	15	Zagroda (dom, obora, szopa)
53	Lutówko	19	Dom mieszkalny drewniany
54	Lutówko	20	Zagroda (dom, bud. gospodarczy)
55	Lutówko	28	Dom mieszkalny murowano - drewniany
56	Lutówko	48	Zagroda (dom, obora, stodoła)
57	Lutówko	-	Kapliczka przydrożna
58	Lutówko	-	Zespół leśniczówki (leśniczówka drewniana, budynek gospodarczy)
Niechorz			
59	Niechorz	4	Zagroda (dom, obora, stodoła)
60	Niechorz	7	Zagroda (dom, cielętnik, obora, stodoła)
61	Niechorz	10	Dom mieszkalny murowany
62	Niechorz	15	Zagroda (dom, bud. gospodarczy, stodoła)
63	Niechorz	15	Młyn wodno - motorowy
64	Niechorz	19	Dom mieszkalny drewn.-mur.
65	Niechorz	27	Zagroda (dom, obora, stodoła)
66	Niechorz (przy drodze krajowej nr 25)	-	Brama cmentarza ewangelickiego
67	Niechorz	-	Szkoła murowana
68	Niechorz	-	Zagroda (dom, obora, clewnia)
Piaseczno			
69	Piaseczno	-	Szkoła
Radońsk			
70	Radońsk	4	Dom mieszkalny drewniany
71	Radońsk	10	Stodoła drewniana
72	Radońsk	12	Dom mieszkalny drewniano - murowany
73	Radońsk	13	Dom mieszkalny drewniany
74	Radońsk	-	Szkoła murowana
Sępólno Krajeńskie			
75	Boczna	4	Magazyn murowany
76	Chojnicka	1	Dom mieszkalny
77	Chojnicka	6	Dom mieszkalny
78	Chojnicka	13	Zespół domu
79	Farna	2	Zespół domu
80	Farna	4	Zespół Kościoła
81	Hallera	-	Poczta
82	Hallera	3	Zespół domu
83	Hallera	6	Dom mieszkalny murowany
84	Hallera	7	Magazyn murowany
85	Hallera	10	Dom mieszkalny murowany
86	Hallera	11	Zespół
87	Hallera	12	Dom murowany
88	Hallera	13	Dom murowany

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

89	Hallera	14	Dom murowany
90	Hallera	15	Dom murowany
91	Hallera	16	Dom murowany
92	Hallera	17	Dom murowany
93	Hallera	18	Dom murowany
94	Hallera	20	Dom murowany
95	Hallera	24	Dom murowany
96	Hallera	25	Dom murowany
97	Hallera	26	Dom murowany
98	Hallera	28	Dom murowany
99	Hallera	29	Dom Katolicki, ob. Zespół Szkół nr 2 (specjalna)
100	Hallera	30	Dom murowany
101	Hallera	34	Dom murowany
102	Hallera	35	Dom murowany
103	Hallera	36	Dom murowany
104	Hallera	41	Dom murowany
105	Jeziorna	-	Zespół Szkoły Wydziałowej
106	Komierowska	1	Dom murowany
107	Koronowska	13	Dom murowany
108	Koronowska	15	Dom murowany
109	Kościelna	1	Dom murowany
110	Kościelna	2	Zakład Tapicerski
111	Kościuszki	1	Dom murowany
112	Kościuszki	2	Budynek administracyjny Gazowni
113	Kościuszki	3	Dom murowany
114	Kościuszki	5	Dom murowany
115	Kościuszki	6	Zespół domu
116	Kościuszki	7	Dom murowany
117	Kościuszki	9	Dom mieszkalny
118	Kościuszki	20	Zespół domu
119	Krótką	1	Dom murowany
120	Krótką	3	Dom murowany
121	Krótką	4	Dom murowany
122	Młyńska	1	Dom murowany
123	Młyńska	2	Dom murowany
124	Młyńska	4	Dom murowany
125	Młyńska	5	Dom murowany
126	Młyńska	7/8	Dom murowany
127	Młyńska	10	Dom murowany
128	Młyńska	11	Dom murowany
129	Młyńska	12	Dom murowany
130	Młyńska	15	Dom murowany
131	Młyńska	16	Zespół Młyna

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

132	Młyńska	21	Dom murowany
133	Młyńska	22	Dom murowany
134	Młyńska	27	Dom murowany
135	Młyńska	32	Dom murowany
136	Nowy Rynek	2	Budynek murowany
137	Nowy Rynek	8	Dom murowany
138	Nowy Rynek	12	Dom murowany
139	Nowy Rynek	14	Dom murowany
140	Ogrodowa	3	Dom murowany
141	Ogrodowa	5	Dom murowany
142	Plac Wolności	1	Dom murowany
143	Plac Wolności	2	Dom murowany
144	Plac Wolności	3	Dom murowany
145	Plac Wolności	4	Dom murowany
146	Plac Wolności	5	Dom murowany
147	Plac Wolności	6	Dom murowany
148	Plac Wolności	7	Dom murowany
149	Plac Wolności	10	Dom murowany
150	Plac Wolności	11	Dom murowany
151	Plac Wolności	13	Dom murowany
152	Plac Wolności	14	Dom murowany
153	Plac Wolności	15	Dom murowany
154	Plac Wolności	16	Dom murowany
155	Plac Wolności	17	Dom murowany
156	Plac Wolności	18	Dom murowany
157	Plac Wolności	19	Dom murowany
158	Plac Wolności	20	Dom murowany
159	Plac Wolności	21	Dom murowany
160	Plac Wolności	22	Dom murowany
161	Plac Wolności	23	Dom murowany
162	Plac Wolności	21	Magazyn
163	Podgórna	7	Dom murowany
164	Polna	10	Dom murowany
165	Ratuszowa	1	Dom murowany
166	Ratuszowa	2	Dom murowany
167	Sienkiewicza	38	Dom murowany
168	Sienkiewicza	42	Dom murowany
169	Sienkiewicza	44	Dom murowany
170	Sienkiewicza	44 a	Dom murowany
171	Sienkiewicza	49	Dom murowany
172	Sienkiewicza	50	Dom murowany
173	Sienkiewicza	52	Dom murowany
174	Sienkiewicza	55	Dom murowany

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

175	Sienkiewicza	57	Dom murowany
176	Sienkiewicza	58	Dom murowany
177	Sienkiewicza	60	Dom murowany
178	Sienkiewicza	61	Dom murowany
179	Sienkiewicza	62	Dom murowany
180	Sienkiewicza	67	Dom murowany
181	Sienkiewicza	70	Dom murowany
182	Sienkiewicza	74	Dom murowany
183	Sienkiewicza	75	Dom murowany
184	Sienkiewicza	76	Dom murowany
185	Sienkiewicza	79	Dom murowany
186	Sienkiewicza	82	Dom murowany
187	Sienkiewicza	84	Dom murowany
188	Sienkiewicza	89	Dom murowany
189	Sienkiewicza	96	Dom murowany
190	Sienkiewicza	100	Dom murowany
191	Stuzienna	2	Dom murowany
192	Stuzienna	3	Dom murowany
193	Stuzienna	7	Dom murowany
194	Stuzienna	-	Magazyn murowany
195	Średnia	2	Dom murowany
196	Średnia	6	Dom murowany
197	Średnia	8	Dom murowany
198	Średnia	10	Dom murowany
199	Targowa	2	Dom murowany
200	Wojska Polskiego	4	Dom murowany
201	Wojska Polskiego	8	Dom murowany
202	Wojska Polskiego	11	Dom murowany
203	Wojska Polskiego	13	Dom murowany
204	Wojska Polskiego	14	Dom murowany
205	Wojska Polskiego	20	Zespół Szkoły
206	Wojska Polskiego	22	Sąd ob. Biblioteka Publiczna oraz Sąd Rejonowy w Tucholi
207	Wojska Polskiego	24	Dom murowany
208	Wojska Polskiego	28	Dom murowany
209	Wojska Polskiego	32	Dom murowany
210	Wojska Polskiego	34	Szkoła Podstawowa nr 1
211	Wojska Polskiego	23	Dom murowany
Skarpa			
212	Skarpa (w parku)	-	Kaplica murowana
213	Skarpa	-	Zespół dworski (dwór, park)
Świdwie			
214	Świdwie	5	Dom murowany
215	Świdwie	-	Szkoła murowana

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Teklanowo			
216	Teklanowo	6	Dom murowany
217	Teklanowo	7	Dom murowany
218	Teklanowo	9	Dom murowany
219	Teklanowo	14	Zagroda (dwór, bud. gospodarczy)
220	Teklanowo	43	Dom murowany
Trzciany			
221	Trzciany	41	Dom murowany
222	Trzciany	-	Zespół dworski (dwór, park)
Wałdowo			
223	Wałdowo	16	Dom murowany
224	Wałdowo	17	Dom murowany
225	Wałdowo	59	Dom murowany
226	Wałdowo	68/69	Dom murowany
227	Wałdowo	69	Dom murowany
228	Wałdowo	70	Dom murowany
229	Wałdowo	82	Dom murowany
230	Wałdowo	100	Dom murowany
231	Wałdowo	101	Dom szachulcowy
232	Wałdowo	111	Dom murowany
233	Wałdowo	-	Zespół Kościoła Parafialnego p.w. Św. Mateusza
234	Wałdowo	-	Poczta
235	Wałdowo	-	Gorzelnia
236	Wałdowo	-	Dom szachulcowy
Wałdówko			
237	Wałdówko	-	Zespół dworski
238	Wałdówko	-	Młyn murowany
Wilkowo			
239	Wilkowo	8	Dom murowany
240	Wilkowo	-	Kapliczka murowana
241	Wilkowo	-	Świetlica wiejska
242	Wilkowo	-	Zespół dworski (dwór, obora, chlewnia, park)
Wiśniewa			
243	Wiśniewa	14/15	Dom murowany
244	Wiśniewa	17	Dom murowany
245	Wiśniewa	21	Dom murowany
Wiśniewka			
246	Wiśniewka	7	Dom murowany
Włościbórz			
247	Włościbórz	6	Dom murowany
248	Włościbórz	11	Dom murowany
249	Włościbórz	22	Dom murowany
250	Włościbórz	31	Budynek gospodarczy murowany

251	Włóscibórz	36	Zespół młyna
252	Włóscibórz	50	Dom murowany
253	Włóscibórz	69	Karczma mur.-szach.
254	Włóscibórz	75	Dom murowany
255	Włóscibórz	-	Kościół Parafialny p.w. Św. Józefa
Wysoka Krajeńska			
256	Wysoka Krajeńska	9	Dom murowany
257	Wysoka Krajeńska	20	Zagroda
258	Wysoka Krajeńska	-	Szkoła murowana
Zalesie			
259	Zalesie	11	Dom z kuźnią murowany
260	Zalesie	19	Dom murowany
261	Zalesie	33	Chlew murowano - drewniany
262	Zalesie	38	Dom murowany
263	Zalesie	-	Zespół szkoły
264	Zalesie	-	Dwór murowany
Zboże			
265	Zboże	1	Dom murowany
266	Zboże	19	Obora murowana
267	Zboże	20	Zagroda (dom, obora ze stodołą)
268	Zboże	25	Zagroda (dom nr 25a, dom nr 25b, obora)
269	Zboże	34	Obora murowana
270	Zboże	35	Zagroda (dom, obora, chlew)
271	Zboże	-	Szkoła
272	Zboże (przy byłym zakładzie rolnym)	-	Zespół dworski (dwór, park)
273	Zboże	-	Dom murowany
274	Zboże	-	Zespół młyna

7.3. STANOWISKA ARCHEOLOGICZNE

Teren gminy Sępólno Krajeńskie leży w zasięgu 12 obszarów AZP. Wykaz stanowisk przedstawia poniższa tabela.

Tabela 47. Wykaz stanowisk archeologicznych.

L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego
1	29-34/72	59	30-32/36	117	30-32/94
2	29-34/73	60	30-32/37	118	30-33/17
3	29-34/74	61	30-32/38	119	30-33/18
4	29-34/75	62	30-32/39	120	30-33/19
5	29-34/76	63	30-32/40	121	30-33/20
6	29-34/77	64	30-32/41	122	30-33/21
7	29-34/78	65	30-32/42	123	30-33/22
8	29-34/79	66	30-32/43	124	30-33/23
9	29-34/80	67	30-32/44	125	30-33/24
10	29-34/81	68	30-32/45	126	30-33/25
11	29-34/82	69	30-32/46	127	30-33/26
12	29-34/83	70	30-32/47	128	30-33/27
13	29-34/84	71	30-32/48	129	30-33/28
14	29-35/45	72	30-32/49	130	30-33/29
15	29-35/46	73	30-32/50	131	30-33/30
16	29-35/47	74	30-32/51	132	30-33/31
17	29-35/78	75	30-32/52	133	30-33/32
18	29-35/79	76	30-32/53	134	30-33/33
19	29-35/80	77	30-32/54	135	30-33/34
20	29-35/81	78	30-32/55	136	30-33/35
21	29-35/82	79	30-32/56	137	30-33/36
22	29-35/83	80	30-32/57	138	30-33/37
23	29-35/84	81	30-32/58	139	30-33/38
24	29-35/85	82	30-32/59	140	30-33/39
25	30-32/1	83	30-32/60	141	30-33/40
26	30-32/2	84	30-32/61	142	30-33/41
27	30-32/3	85	30-32/62	143	30-33/42
28	30-32/4	86	30-32/63	144	30-33/43
29	30-32/6	87	30-32/64	145	30-33/44
30	30-32/7	88	30-32/65	146	30-33/45
31	30-32/8	89	30-32/66	147	30-33/46
32	30-32/9	90	30-32/67	148	30-33/47
33	30-32/10	91	30-32/68	149	30-33/48
34	30-32/11	92	30-32/69	150	30-33/49
35	30-32/12	93	30-32/70	151	30-33/50
36	30-32/13	94	30-32/71	152	30-33/51
37	30-32/14	95	30-32/72	153	30-33/52
38	30-32/15	96	30-32/73	154	30-33/53
39	30-32/16	97	30-32/74	155	30-33/54
40	30-32/17	98	30-32/75	156	30-33/55
41	30-32/18	99	30-32/76	157	30-33/56
42	30-32/19	100	30-32/77	158	30-33/57
43	30-32/20	101	30-32/78	159	30-33/58
44	30-32/21	102	30-32/79	160	30-33/59
45	30-32/22	103	30-32/80	161	30-33/60
46	30-32/23	104	30-32/81	162	30-33/61
47	30-32/24	105	30-32/82	163	30-33/62
48	30-32/25	106	30-32/83	164	30-33/63
49	30-32/26	107	30-32/84	165	30-33/64
50	30-32/27	108	30-32/85	166	30-33/65
51	30-32/28	109	30-32/86	167	30-33/66
52	30-32/29	110	30-32/87	168	30-33/67
53	30-32/30	111	30-32/88	169	30-33/68
54	30-32/31	112	30-32/89	170	30-33/69
55	30-32/32	113	30-32/90	171	30-33/70
56	30-32/33	114	30-32/91	172	30-33/71
57	30-32/34	115	30-32/92	173	30-33/72
58	30-32/35	116	30-32/93	174	30-33/73

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego
175	30-33/74	235	30-33/139	295	30-34/43
176	30-33/75	236	30-33/140	296	30-34/44
177	30-33/76	237	30-33/142	297	30-34/45
178	30-33/77	238	30-33/143	298	30-34/46
179	30-33/78	239	30-33/144	299	30-34/47
180	30-33/79	240	30-33/144	300	30-34/48
181	30-33/80	241	30-33/145	301	30-34/49
182	30-33/81	242	30-33/146	302	30-34/50
183	30-33/82	243	30-33/147	303	30-34/51
184	30-33/83	244	30-33/148	304	30-34/52
185	30-33/84	245	30-33/149	305	30-34/53
186	30-33/85	246	30-33/150	306	30-34/54
187	30-33/86	247	30-33/152	307	30-34/55
188	30-33/87	248	30-33/153	308	30-34/56
189	30-33/88	249	30-33/154	309	30-34/57
190	30-33/89	250	30-33/155	310	30-35/31
191	30-33/90	251	30-33/156	311	30-35/32
192	30-33/91	252	30-33/157	312	30-35/35
193	30-33/94	253	30-34/1	313	30-35/36
194	30-33/95	254	30-34/2	314	30-35/37
195	30-33/97	255	30-34/3	315	30-35/38
196	30-33/99	256	30-34/4	316	30-35/39
197	30-33/100	257	30-34/5	317	30-35/41
198	30-33/101	258	30-34/6	318	30-35/42
199	30-33/102	259	30-34/7	319	30-35/43
200	30-33/103	260	30-34/8	320	30-35/44
201	30-33/104	261	30-34/9	321	30-35/45
202	30-33/105	262	30-34/10	322	30-35/46
203	30-33/106	263	30-34/11	323	30-35/47
204	30-33/107	264	30-34/12	324	30-35/48
205	30-33/108	265	30-34/13	325	31-31/1
206	30-33/109	266	30-34/14	326	31-31/2
207	30-33/110	267	30-34/15	327	31-32/1
208	30-33/111	268	30-34/16	328	31-32/2
209	30-33/112	269	30-34/17	329	31-32/3
210	30-33/113	270	30-34/18	330	31-32/4
211	30-33/115	271	30-34/19	331	31-32/5
212	30-33/116	272	30-34/21	332	31-32/6
213	30-33/117	273	30-34/22	333	31-32/7
214	30-33/118	274	30-34/23	334	31-32/9
215	30-33/119	275	30-34/24	335	31-32/10
216	30-33/120	276	30-34/25	336	31-32/11
217	30-33/121	277	30-34/26	337	31-32/12
218	30-33/122	278	30-34/27	338	31-32/13
219	30-33/123	279	30-34/28	339	31-32/14
220	30-33/124	280	30-34/29	340	31-32/15
221	30-33/125	281	30-34/29	341	31-32/16
222	30-33/126	282	30-34/30	342	31-32/17
223	30-33/127	283	30-34/31	343	31-32/18
224	30-33/128	284	30-34/32	344	31-32/19
225	30-33/129	285	30-34/33	345	31-32/20
226	30-33/130	286	30-34/34	346	31-32/21
227	30-33/131	287	30-34/35	347	31-32/22
228	30-33/132	288	30-34/36	348	31-32/23
229	30-33/133	289	30-34/37	349	31-32/24
230	30-33/134	290	30-34/38	350	31-32/25
231	30-33/135	291	30-34/39	351	31-32/26
232	30-33/136	292	30-34/40	352	31-32/27
233	30-33/137	293	30-34/41	353	31-32/28
234	30-33/138	294	30-34/42	354	31-32/29

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA I GMINY SĘPÓLNO KRAJEŃSKIE
TOM I – UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego
355	31-32/30	415	31-32/90	475	31-33/61
356	31-32/31	416	31-32/91	476	31-33/62
357	31-32/32	417	31-33/1	477	31-33/63
358	31-32/33	418	31-33/2	478	31-33/64
359	31-32/34	419	31-33/5	479	31-33/65
360	31-32/35	420	31-33/6	480	31-33/66
361	31-32/36	421	31-33/7	481	31-33/67
362	31-32/37	422	31-33/8	482	31-33/68
363	31-32/38	423	31-33/9	483	31-33/69
364	31-32/39	424	31-33/9	484	31-33/70
365	31-32/40	425	31-33/10	485	31-33/71
366	31-32/41	426	31-33/10	486	31-33/72
367	31-32/42	427	31-33/11	487	31-33/73
368	31-32/43	428	31-33/12	488	31-33/74
369	31-32/44	429	31-33/13	489	31-33/75
370	31-32/45	430	31-33/14	490	31-33/76
371	31-32/46	431	31-33/15	491	31-33/77
372	31-32/47	432	31-33/16	492	31-33/78
373	31-32/48	433	31-33/17	493	31-33/79
374	31-32/49	434	31-33/18	494	31-33/80
375	31-32/50	435	31-33/19	495	31-33/81
376	31-32/51	436	31-33/20	496	31-33/82
377	31-32/52	437	31-33/21	497	31-33/83
378	31-32/53	438	31-33/22	498	31-33/84
379	31-32/54	439	31-33/23	499	31-33/85
380	31-32/55	440	31-33/24	500	31-33/86
381	31-32/56	441	31-33/25	501	31-33/87
382	31-32/57	442	31-33/26	502	31-33/88
383	31-32/58	443	31-33/27	503	31-33/89
384	31-32/59	444	31-33/28	504	31-33/90
385	31-32/60	445	31-33/29	505	31-33/91
386	31-32/61	446	31-33/30	506	31-33/92
387	31-32/62	447	31-33/31	507	31-33/93
388	31-32/63	448	31-33/32	508	31-33/94
389	31-32/64	449	31-33/33	509	31-33/95
390	31-32/65	450	31-33/34	510	31-33/96
391	31-32/66	451	31-33/35	511	31-33/97
392	31-32/67	452	31-33/36	512	31-33/98
393	31-32/68	453	31-33/37	513	31-33/99
394	31-32/69	454	31-33/38	514	31-33/100
395	31-32/70	455	31-33/39	515	31-33/101
396	31-32/71	456	31-33/40	516	31-33/102
397	31-32/72	457	31-33/41	517	31-33/103
398	31-32/73	458	31-33/42	518	31-33/104
399	31-32/74	459	31-33/43	519	31-33/105
400	31-32/75	460	31-33/44	520	31-33/106
401	31-32/76	461	31-33/45	521	31-33/107
402	31-32/77	462	31-33/46	522	31-33/109
403	31-32/78	463	31-33/47	523	31-33/110
404	31-32/79	464	31-33/48	524	31-33/111
405	31-32/80	465	31-33/49	525	31-33/112
406	31-32/81	466	31-33/50	526	31-33/113
407	31-32/82	467	31-33/51	527	31-33/114
408	31-32/83	468	31-33/52	528	31-33/121
409	31-32/84	469	31-33/53	529	31-33/122
410	31-32/85	470	31-33/56	530	31-33/123
411	31-32/86	471	31-33/57	531	31-33/123
412	31-32/87	472	31-33/58	532	31-33/124
413	31-32/88	473	31-33/59	533	31-33/125
414	31-32/89	474	31-33/60	534	31-33/126

L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego	L.p.	nr stanowiska archeologicznego
535	31-33/127	576	31-34/27	616	31-34/67
536	31-33/129	577	31-34/28	617	31-34/68
537	31-33/130	578	31-34/29	618	31-35/2
538	31-33/131	579	31-34/30	619	31-35/3
539	31-33/132	580	31-34/31	620	31-35/4
540	31-33/133	581	31-34/32	621	31-35/5
541	31-33/134	582	31-34/33	622	31-35/6
542	31-33/134	583	31-34/34	623	31-35/7
543	31-33/135	584	31-34/35	624	31-35/8
544	31-33/137	585	31-34/36	625	31-35/9
545	31-33/138	586	31-34/37	626	31-35/10
546	31-33/139	587	31-34/38	627	31-35/11
547	31-33/140	588	31-34/39	628	31-35/12
548	31-33/142	589	31-34/40	629	31-35/13
549	31-33/143	590	31-34/41	630	31-35/157
550	31-34/1	591	31-34/42	631	31-35/158
551	31-34/2	592	31-34/43	632	32-33/60
552	31-34/3	593	31-34/44	633	32-33/61
553	31-34/4	594	31-34/45	634	32-33/62
554	31-34/5	595	31-34/46	635	32-33/63
555	31-34/6	596	31-34/47	636	32-33/64
556	31-34/7	597	31-34/48	637	32-33/65
557	31-34/8	598	31-34/49	638	32-33/66
558	31-34/9	599	31-34/50	639	32-33/67
559	31-34/10	600	31-34/51	640	32-33/68
560	31-34/11	601	31-34/52	641	32-33/69
561	31-34/12	602	31-34/53	642	32-33/70
562	31-34/13	603	31-34/54	643	32-33/71
563	31-34/14	604	31-34/55	644	32-33/72
564	31-34/15	605	31-34/56	645	32-33/73
565	31-34/16	606	31-34/57	646	32-33/79
566	31-34/17	607	31-34/58	647	32-33/80
567	31-34/18	608	31-34/59	648	32-33/81
568	31-34/19	609	31-34/60	649	32-33/82
569	31-34/20	610	31-34/62	650	32-33/83
570	31-34/21	611	31-34/63	651	32-33/84
571	31-34/22	612	31-34/64	652	32-33/85
572	31-34/23	613	31-34/64	653	32-33/87
573	31-34/24	614	31-34/65	654	32-33/88
574	31-34/25	615	31-34/66	655	32-33/89
575	31-34/26				

7.4. STREFY OCHRONY KONSERWATORSKIEJ

W związku z utratą mocy prawnej planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego, zalecenia i postulaty konserwatorskie odniesione do wyznaczonych w tym planie stref ochrony konserwatorskiej przestały obowiązywać.

Strefy konserwatorskie wyznaczono w obowiązujących na terenie gminy miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

Pozostałe strefy konserwatorskie na terenie gminy:

- strefa ścisłej ochrony konserwatorskiej "A":
  - układ urbanistyczny,
  - kościół parafialny p.w. św. Bartłomieja;
- strefy ochrony konserwatorskiej "B":
  - cmentarz parafialny rzymsko-katolicki przy ul. Tucholskiej,
  - cmentarz ewangelicko-augsburski (nieczynny),

- cmentarz żydowski, zniszczony przez Niemców w okresie II wojny światowej.
- strefa ochrony konserwatorskiej krajobrazu i ekspozycji;
- inne strefy ochrony konserwatorskiej wskazane na Rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego pt.: Kierunki zagospodarowania przestrzennego – planowana struktura funkcjonalno-przestrzenna.

ROZDZIAŁ VIII
WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

8.1. LUDNOŚĆ GMINY

Według danych GUS za rok 2016, liczba mieszkańców gminy ogółem wynosi (stan wg faktycznego miejsca zamieszkania, w dniu 31 XII 2016 r.) 15965 osób. W 2016 r. część miejska liczyła 9265 osób i obejmowała 58,03 % ludności ogółem.

Tabela 48. Ludność gminy Sępólno Krajeńskie według faktycznego miejsca zamieszkania w latach 2008 - 2016, źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, czerwiec 2017 r.

ROK	WIEŚ	MIASTO	RAZEM
2008	6 736	9 207	15 943
2009	6 780	9 149	15 929
2010	6 828	9 340	16 168
2011	6 807	9 312	16 119
2012	6 823	9 287	16 110
2013	6 743	9 368	16 111
2014	6 726	9 361	16 087
2015	6 749	9 304	16 053
2016	6 700	9 265	15 965

Tabela 49. Ludność gminy i miasta Sępólno Krajeńskie według faktycznego miejsca zamieszkania na tle województwa, powiatu oraz sąsiadujących gmin w latach 2008 - 2016, źródło: opracowane na podstawie Bank Danych Regionalnych, GUS czerwiec 2017 r.

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
województwo kujawsko-pomorskie	2 067 918	2 069 083	2 098 711	2 098 370	2 096 404	2 092 564	2 089 992	2 086 210	2 083 927
powiat sępoleński	41 059	41 045	41 719	41 683	41 689	41 636	41 542	41 501	41 392
gmina Debrzno (gmina wiejsko-miejska)	9 436	9 442	9 377	9 354	9 301	9 272	9 210	9 208	9 178
gmina Kęsowo (gmina wiejska)	4 409	4 416	4 488	4 487	4 495	4 451	4 440	4 449	4 450
gmina Gostycyn (gmina wiejska)	5 207	5 188	5 264	5 270	5 264	5 219	5 233	5 218	5 232
gmina Więcbork (gmina wiejsko-wiejska)	13 135	13 099	13 379	13 360	13 384	13 351	13 372	13 357	13 359
gmina Sośno (gmina wiejska)	5 117	5 117	5 147	5 173	5 165	5 146	5 079	5 074	5 050
gmina Kamień Krajeński (gmina wiejsko-miejska)	6 864	6 900	7 025	7 031	7 030	7 028	7 004	7 017	7 018
gmina Lipka (gmina wiejska)	5 551	5 554	5 669	5 664	5 673	5 658	5 638	5 617	5 609
gmina Sępólno Krajeńskie	15 943	15 929	16 168	16 119	16 110	16 111	16 087	16 053	15 965
gmina Sępólno Krajeńskie - miasto	9 207	9 149	9 340	9 312	9 287	9 368	9 361	9 304	9 265
gmina Sępólno Krajeńskie - obszar wiejski	6 736	6 780	6 828	6 807	6 823	6 743	6 726	6 749	6 700

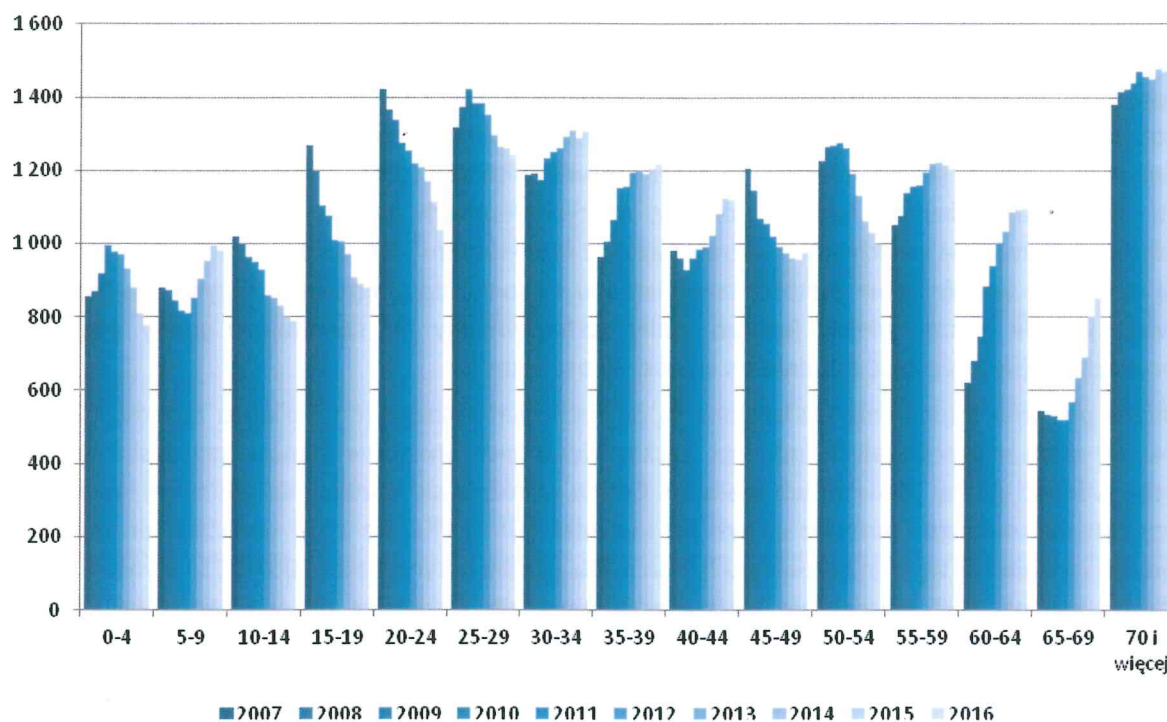
Do 2010 roku zarówno w mieście jak i na terenach wiejskich liczba ludności gminy zwiększała się, zwłaszcza na terenach wiejskich. Znaczący przyrost ilości mieszkańców gminy wystąpił przede wszystkim na przełomie roku 2009 oraz 2010. Od roku 2011 można zauważyć nieznaczny aczkolwiek stały spadek liczby ludności Sępólna Krajeńskiego. Liczba ludności w ostatnich latach oscyluje wokół poziomu około 16 tys. mieszkańców. Sytuacja ta odzwierciedla również trend występujący w powiecie sępoleńskim oraz województwie kujawsko-pomorskim, gdzie również do 2010 roku liczba ludności rosła, a od 2010 roku stale się zmniejsza.

Liczba mieszkańców większości gmin sąsiednich do roku 2010 również zwiększała się - zwłaszcza na przełomie rok 2009 i 2010. Od roku 2010 trendy sąsiadujących gmin nie są wyraźne: część z gmin odnotowuje nieznaczny wzrost, część spadek liczby mieszkańców, ale nie są to znaczące zmiany na przełomie ostatnich lat.

Tabela 50. Struktura wieku ludności w latach 2007 - 2016 r. – ogółem, źródło: opracowane na podstawie Bank Danych Regionalnych, GUS czerwiec 2017 r.

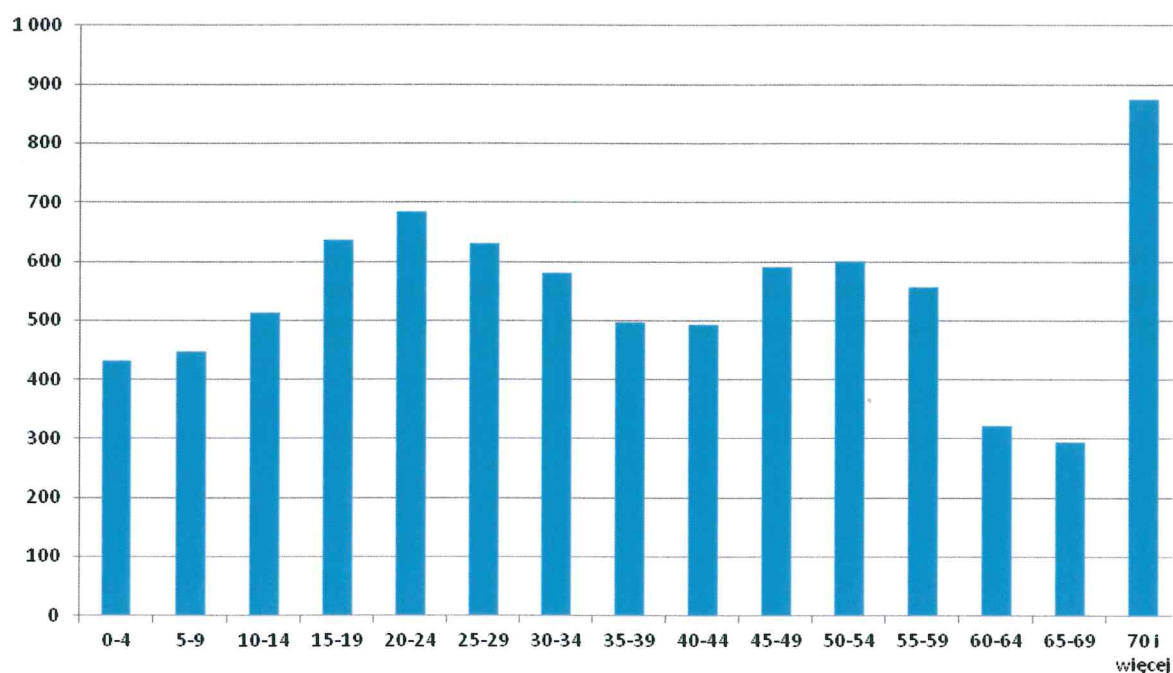
GRUPA WIEKOWA	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
0 – 4	855	868	917	995	979	971	931	881	808	779
5 – 9	879	873	846	815	809	852	904	952	996	980
10 – 14	1 018	998	962	948	929	859	852	831	800	790
15 – 19	1 268	1 197	1 105	1 076	1 008	1 007	971	909	890	878
20 – 24	1 422	1 367	1 337	1 275	1 252	1 220	1 207	1 168	1 114	1 036
25 – 29	1 316	1 372	1 421	1 384	1 382	1 352	1 294	1 265	1 261	1 242
30 – 34	1 187	1 189	1 174	1 234	1 250	1 262	1 292	1 310	1 288	1 305
35 – 39	965	1 006	1 066	1 153	1 156	1 195	1 196	1 190	1 204	1 219
40 – 44	980	960	929	959	986	990	1 023	1 082	1 125	1 122
45 – 49	1 205	1 145	1 067	1 054	1 019	990	973	959	955	974
50 – 54	1 226	1 264	1 268	1 275	1 262	1 190	1 132	1 061	1 029	998
55 – 59	1 052	1 075	1 138	1 157	1 159	1 194	1 218	1 221	1 216	1 206
60 – 64	622	680	747	884	938	1 003	1 034	1 087	1 093	1 095
65 – 69	544	535	530	521	520	570	634	692	802	852
70 i więcej	1 378	1 414	1 422	1 438	1 470	1 455	1 450	1 479	1 472	1 489

Wykres 1. Struktura wieku ludności miasta i gminy Sępólno Krajeńskie w latach 2007-2017 – ogółem, źródło: opracowane na podstawie Bank Danych Regionalnych, GUS czerwiec 2017 r.

W ostatnich latach zdecydowanie wzrasta liczba mieszkańców w wieku powyżej 55 lat, zwłaszcza grupa wiekowa 60-64 oraz 65-69 odnotowuje silny wzrost. tendencja wzrostowa dotyczy również grup wiekowych z przedziału 30-44 jednak nie jest to tak wyraźny skok jak we wcześniej wspomnianych grupach. Niepokojący jest również spadek liczby mieszkańców w wieku do 4 lat i 10-29 lat.

Wykres 2. Struktura wieku ludności miasta i gminy Sępólno Krajeńskie w 2016 roku – ogółem, źródło: opracowane na podstawie Bank Danych Regionalnych, GUS czerwiec 2017 r.

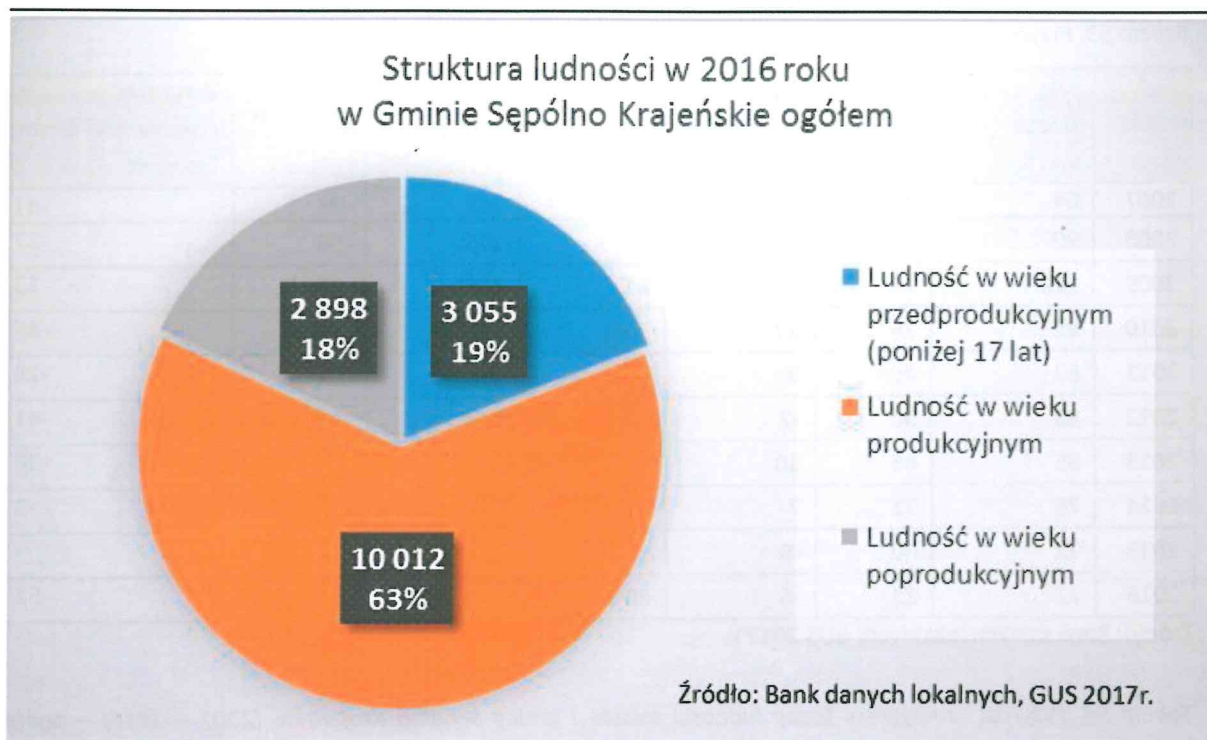
Gęstość zaludnienia całej gminy (70 osób/km²) jest o wiele niższa niż przeciętna dla województwa zachodniopomorskiego (116 osób/km²), ale nieznacznie niższa niż dla powiatu sępoleńskiego (52 osób/km²). Wiąże się to z bardzo niskim stopniem zurbanizowania gminy (GUS 2017). Mimo, iż większość ludności gminy mieszka na terenach wiejskich (68,03%), z racji dużego rozproszenia zabudowy oraz dużej powierzchni sołectw, na tych terenach gęstość zaludnienia spada do 30 osób/km². W mieście wskaźnik ten wzrasta aż do 1415 osób/km². Z tego powodu Sępólno Krajeńskie ma najwyższy współczynnik gęstości zaludnienia w stosunku do gmin sąsiadujących, ale biorąc pod uwagę jedynie obszar wiejski jest on mniej zurbanizowany niż sąsiadujące gminy wiejskie (w obrębach wiejskich gęstość zaludnienia wynosi 30 osób/km²).

Zmiany poziomu zaludnienia uzależnione są od ruchu naturalnego (czyli bilansu zgonów i urodzeń) oraz od salda migracji stałych ludności. Łączny wynik tych procesów stanowi przyrost rzeczywisty liczby ludności gminy (dodatni lub ujemny). Gmina wyróżnia się minimalnie ujemnym wskaźnikiem przyrostu naturalnego (zarówno na wsi jak i w mieście): -0,1‰. Do 2014 wskaźnik ten był zawsze dodatni i znajdował się w przedziale od 0,9 do 5,7‰ (średni przyrost z lat 2007-2014 wyniósł 2,83‰). Obecna wartość jest nieznacznie wyższa w stosunku do wskaźnika dla województwa kujawsko-pomorskiego (-0,3‰) oraz dla powiatu sępoleńskiego (-0,03‰).

Tabela 51. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym wg płci w latach 2008 - 2016 – ogółem, źródło: opracowane na podstawie Bank Danych Regionalnych, GUS czerwiec 2017 r.

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
LUDNOŚĆ W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM (PONIŻEJ 17 LAT)										
ogółem	3 488	3 399	3 323	3 361	3 317	3 273	3 238	3 192	3 112	3 055
mężczyźni	1 728	1 684	1 656	1 669	1 633	1 619	1 614	1 598	1 564	1 541
kobiety	1 760	1 715	1 667	1 692	1 684	1 654	1 624	1 594	1 548	1 514
LUDNOŚĆ W WIEKU PRODUKCYJNYM										
ogółem	10 186	10 235	10 263	10 388	10 319	10 283	10 257	10 163	10 109	10 012
mężczyźni	5 288	5 344	5 374	5 474	5 454	5 429	5 416	5 381	5 347	5 306
kobiety	4 898	4 891	4 889	4 914	4 865	4 854	4 841	4 782	4 762	4 706
LUDNOŚĆ W WIEKU POPRODUKCYJNYM										
ogółem	2 243	2 309	2 343	2 419	2 483	2 554	2 616	2 732	2 832	2 898
mężczyźni	753	762	757	762	790	815	833	869	917	949
kobiety	1 490	1 547	1 586	1 657	1 693	1 739	1 783	1 863	1 915	1 949

Udział ludności w wieku produkcyjnym w gminie Sępólno Krajeńskie wzrastał do 2010 roku, po czym zaczął spadać. W 2016 roku wyniósł 63% (10 012 osób) i był nieco wyższy od średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego, która wyniosła 62% (1 295 789 osób).

Wykres 3. Struktura wieku ludności w 2015, Gmina Sępólno Krajeńskie ogółem.

Źródło: Opracowanie własne.

Zmiany poziomu zaludnienia uzależnione są od ruchu naturalnego (czyli bilansu zgonów i urodzeń) oraz od salda migracji stałych ludności. Łączny wynik tych procesów stanowi przyrost rzeczywisty liczby ludności gminy (dodatni lub ujemny).

W gminie występuje ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego wynoszący -0,13 ‰ (dane na 2016 rok). Jest to lepszy wynik w stosunku do województwa kujawsko-pomorskiego, gdzie wskaźnik ten wyniósł -0,33 ‰. Porównując przyrost naturalny na wsi i w mieście można zauważyć, że gmina również wypada dość dobrze w stosunku do całego województwa (-0,9 ‰ w mieście oraz 0,43 ‰ na wsi w stosunku do -1,1 ‰ w miastach i 0,8 ‰ na obszarach wiejskich województwa kujawsko-pomorskiego).

Tabela 52. Przyrost rzeczywisty liczby ludności gminy Sępólno Krajeńskie (2007 – 2016) – obszar wiejski.

Rok	Ruch naturalny			Migracje			Przyrost rzeczywistej liczby ludności
	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Napływ	Odptyw	Saldo migracji	
2007	105	53	52	96	125	-29	23
2008	107	54	53	101	104	-3	50
2009	90	48	42	70	93	-23	19
2010	97	52	45	103	84	19	64
2011	82	73	9	71	101	-30	-21
2012	86	61	25	102	81	21	46
2013	83	66	17	79	104	-25	-8
2014	81	48	33	76	133	-57	-24
2015	58	52	6	-	-	-	-
2016	67	63	4	64	91	-27	-23

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS 2017 r.

Tabela 53. Przyrost rzeczywisty liczby ludności miasta Sępólno Krajeńskie (2007 – 2016).

Rok	Ruch naturalny			Migracje			Przyrost rzeczywistej liczby ludności
	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Napływ	Odpływ	Saldo migracji	
2007	64	77	-13	120	148	-28	-41
2008	90	71	19	90	146	-56	-37
2009	128	78	50	81	118	-37	13
2010	93	76	17	70	134	-64	-47
2011	82	76	6	77	111	-34	-28
2012	83	90	-7	100	134	-34	-41
2013	95	85	10	98	128	-30	-20
2014	78	71	7	117	126	-9	-2
2015	72	80	-8	-	-	-	-
2016	77	83	-6	80	126	-46	-52

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS 2017 r.

Tabela 54. Przyrost rzeczywisty liczby ludności miasta i gminy Sępólno Krajeńskie (2007 – 2016) – ogółem (miasto oraz obszar wiejski).

Rok	Ruch naturalny			Migracje			Przyrost rzeczywistej liczby ludności
	Urodzenia żywe	Zgony	Przyrost naturalny	Napływ	Odpływ	Saldo migracji	
2007	169	130	39	216	273	-57	-18
2008	197	125	72	191	250	-59	13
2009	218	126	92	151	211	-60	32
2010	190	128	62	173	218	-45	17
2011	164	149	15	148	212	-64	-49
2012	169	151	18	202	215	-13	5
2013	178	151	27	177	232	-55	-28
2014	159	119	40	193	259	-66	-26
2015	130	132	-2	-	-	-	-
2016	144	146	-2	144	217	-73	-75

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS 2017 r.

Jak pokazuje analiza ruchu naturalnego oraz migracji ludności Sępólną Krajeńskiego – nie można zaobserwować stałych tendencji zmian przyrostu rzeczywistego liczby ludności. W saldzie migracji gminy od 2013 roku zauważalna jest tendencja spadkowa. Przyrost naturalny wzrastał od 2012 do 2014 roku, natomiast w 2015 roku znacząco spadł, zarówno w mieście jak i na wsi. Można zauważyć, że niski przyrost rzeczywisty spowodowany był w większym stopniu odpływem ludności, niż ujemnym przyrostem naturalnym.

8.2. PROGNOZA DEMOGRAFICZNA

Gmina Sępólno Krajeńskie nie jest objęta najnowszą prognozą demograficzną sporządzoną przez GUS w 2014 roku (prognozę tą sporządzono dla miast powyżej 50 tys. mieszkańców oraz dla powiatów). Przybliżone tendencje demograficzne dla Sępólna Krajeńskiego można odczytać z prognozy sporządzonej dla powiatu sępoleńskiego, która sporządzona jest w podziale na miasto i wieś. Szersze odzwierciedlenie tendencji demograficznych występujących w obszarze pokazuje zestawienie prognoz demograficznych dla powiatów sąsiednich.

Tabela 55. Prognoza demograficzna dla powiatu sępoleńskiego oraz powiatów sąsiednich na lata 2020, 2025, 2030, 2035, 2040.

	ogółem	mężczyźni	kobiety	miasto	wieś
Powiat sępoleński:					
prognoza na rok 2020	41 085	20 433	20 652	17 263	23 822
prognoza na rok 2025	40 584	20 145	20 439	16 899	23 685
prognoza na rok 2030	39 945	19 781	20 164	16 480	23 465
prognoza na rok 2035	39 135	19 332	19 803	15 997	23 138
prognoza na rok 2040	38 180	18 828	19 352	15 447	22 733
Powiat m. Bydgoszcz:					
prognoza na rok 2020	343750	161156	182594	343750	0
prognoza na rok 2025	331714	155233	176481	331714	0
prognoza na rok 2030	318561	148868	169693	318561	0
prognoza na rok 2035	304421	142212	162209	304421	0
prognoza na rok 2040	289980	135683	154297	289980	0
Powiat bydgoski:					
prognoza na rok 2020	119943	59155	60788	27618	92325
prognoza na rok 2025	125927	61972	63955	27774	98153
prognoza na rok 2030	131116	64394	66722	27735	103381
prognoza na rok 2035	135563	66461	69102	27569	107994
prognoza na rok 2040	139509	68325	71184	27321	112188
Powiat nakielski:					
prognoza na rok 2020	86801	43097	43704	37224	49577
prognoza na rok 2025	86301	42881	43420	36560	49741
prognoza na rok 2030	85351	42420	42931	35750	49601
prognoza na rok 2035	83934	41734	42200	34798	49136
prognoza na rok 2040	82146	40891	41255	33729	48417
powiat tucholski:					
prognoza na rok 2020	48139	24027	24112	13565	34574
prognoza na rok 2025	47898	23890	24008	13239	34659
prognoza na rok 2030	47440	23626	23814	12871	34569
prognoza na rok 2035	46727	23238	23489	12465	34262
prognoza na rok 2040	45767	22752	23015	12015	33752

powiat chojnicki:					
prognoza na rok 2020	96758	47758	49000	54440	42318
prognoza na rok 2025	96825	47779	49046	53627	43198
prognoza na rok 2030	96490	47590	48900	52624	43866
prognoza na rok 2035	95729	47192	48537	51438	44291
prognoza na rok 2040	94579	46628	47951	50059	44520
powiat człuchowski:					
prognoza na rok 2020	55949	27689	28260	24713	31236
prognoza na rok 2025	54788	27094	27694	23855	30933
prognoza na rok 2030	53343	26343	27000	22871	30472
prognoza na rok 2035	51576	25441	26135	21756	29820
prognoza na rok 2040	49507	24421	25086	20502	29005
powiat pilski:					
prognoza na rok 2020	136501	66789	69712	87031	49470
prognoza na rok 2025	134594	65811	68783	84836	49758
prognoza na rok 2030	131979	64459	67520	82225	49754
prognoza na rok 2035	128664	62801	65863	79224	49440
prognoza na rok 2040	124788	60958	63830	75892	48896
powiat złotowski:					
prognoza na rok 2020	69171	34360	34811	34141	35030
prognoza na rok 2025	68330	33935	34395	33344	34986
prognoza na rok 2030	67176	33324	33852	32415	34761
prognoza na rok 2035	65677	32550	33127	31366	34311
prognoza na rok 2040	63865	31658	32207	30199	33666

Źródło: Bank danych lokalnych, GUS 2017 r.

Ogólna tendencja demograficzna w powiecie sępoleńskim utrzymuje niewielki trend spadkowy. Nie przewiduje się drastycznych zmian w liczbie ludności, przewidziane są natomiast spadki ogólnej liczby ludności na poziomie kilkuset osób w poszczególnych latach. Prognozuje się stopniowy spadek liczby mieszkańców zarówno miasta jak i wsi. Prognozuje się również, że liczba osób poszczególnych płci będzie zachowywać dość wyrównany poziom, z niewiele większym spadkiem liczby mężczyzn. Liczba kobiet wg danych przedstawionych w prognozie w 2035 roku powinna kształtować się na poziomie o około 2,4 % wyższym niż mężczyzn.

Kierunki spadkowe o różnym nasyceniu widoczne są również w innych powiatach w sąsiedztwie. Porównanie do innych powiatów wskazuje, że tendencje spadkowe dla powiatu sępoleńskiego są stosunkowo małe na tle pokazanych przykładów innych powiatów. Wyjątek stanowi powiat bydgoski, w którym przewiduje się wzrost ludności, szczególnie mocny w obszarze wsi. W całym obszarze zaznacza się również widoczna tendencja mniejszego spadku ludności na obszarach wsi niż w miastach w poszczególnych powiatach.

W sierpniu 2017 r. GUS opublikował eksperymentalne opracowanie Prognozy ludności dla gmin na lata 2017-2030, wykonane na podstawie założeń Prognoz dla powiatów opublikowanych w 2014r. Przewidywane tendencje demograficzne dla Gminy Sępólno-Krajeńskie pokrywają się z